

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 6Co/54/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7619204655
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 03. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Galdunová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2023:7619204655.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Andrey Galdunovej a sudkýň JUDr. Viktórie Midovej a JUDr. Moniky Koščovej v spore žalobcu: A. B., nar. X.X.XXXX, C. XX, D., zastúpeného JUDr. Jánom Slovinským, AK, so sídlom v Spišskej Novej Vsi, Štefánikovo námestie 13, proti žalovanému: E. F., nar. XX.X.XXXX, G. XX, D., zastúpenému Spoločnosťou priateľov detí z detských domovov Úsmev ako dar, so sídlom v Bratislave, Ševčenkova 21, IČO : 173 165 37, o vydanie hnutelných vecí, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Spišská Nová Ves zo dňa 20. októbra 2021 sp. zn. 13C/18/2019

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok Okresného súdu Spišská Nová Ves zo dňa 20. októbra 2021 č. k. 13C/18/2019-108 vo výroku I.

M e n í rozsudok Okresného súdu Spišská Nová Ves zo dňa 20. októbra 2021 č.k. 13C/18/2019-108 vo výroku II. tak, že stranám sporu nepriznáva náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Spišská Nová Ves (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo len „súd“) rozsudkom zo dňa 20. októbra 2021 č. k. 13C/18/2019-108 žalobu zamietol (výrok I.) a žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na plnú náhradu trov konania, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnom skončení vo veci samej (výrok II.).

2. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa žalobca domáhal vydania hnutelných vecí označených v petite žalobného návrhu s odôvodnením, že v dedičskom konaní po poručiťelke, matke žalobcu H. B., zomrelej dňa XX.X.XXXX, prešlo vlastníckeho právo k nehnuteľnostiam - rodičovskému domu s príslušenstvom, vedených na LV č. XX pre katastrálne územie D. v celosti na brata žalobcu - C. B., nar. XX.X.XXXX, ktorý sa zaviazal v prípade predaja vyplatiť ustupujúcemu dedičovi - žalobcovi, polovicu z takto získanej finančnej hodnoty, a to do troch dní od jej nadobudnutia. O chystajúcom sa predaji, ktorý sa uskutočnil dňa 23.10.2014, nebol žalobca v konečnom dôsledku informovaný, nakoľko bol v tom čase hospitalizovaný v nemocničnom zariadení. O tejto skutočnosti sa dozvedel až keď bol rodičovský dom už predaný a vlastnícke právo prešlo na nového majiteľa - žalovaného. Následne prebiehalo súdne konanie na Okresnom súde Spišská Nová Ves pod sp. zn. 16C/102/2016 o vyplatenie dedičstva, kde sa nakoniec uzatvoril zmier medzi účastníkmi konania a brat žalobcu vyplatil žalobcu sumou 5.900 € titulom vyplatenia dedičského podielu. Následne žalobca žiadal žalovaného niekoľkokrát písomnou formou o sprístupnenie hnutelných vecí, ktoré patria výlučne do jeho vlastníctva a nachádzajú sa v rodičovskom dome, na čo ale žalovaný nijakým spôsobom nereagoval. Jednalo sa o veci, a to 1 ks obraz elipsa 150 cm x 80 cm; 3 ks luster; 1 ks toaletný stolík so skrinkou a zrkadlom 120 cm x 80 cm; 1 ks stolík pod TV so zásuvkami mahagón; 1 ks televízor stereo s uhlopriečkou 55 cm; satelitný prijímač zn. STRONG; 1ks stereo rádio magnetofón + kolekcia CD; 4 ks stolička čalúnená + 1 ks taburetka; 1 ks

kotúčový magnetofón B-93; 30 ks - 50 ks gramofónových platní v stojane, nástenné hodiny zn. Primi. Obývacía izba: 1 ks paplón z ovčej vlny zn. MERINO + 1 ks vankúš zn. MERINO; 1ks veľká deka z ovčej vlny zn. MERINO; 1 ks rozťahovací stôl, materiál: mahagón; 4ks čalúnená stolička + 1 ks luster; 1 ks knihovníčka so sklom a skrinkou; 100 ks - 150 ks knihy, niektoré tituly vzácne; 2ks stojan s vinylovými platňami - vzácna zbierka; 10 ks magnetofónové kotúče s priemerom 15 cm, 5 ks magnetofónové kotúče s priemerom 18 cm; 1 ks sekretár so skrinkami a sklom; rôzne spomienkové a vzácne predmety ako sú keramika, poháre, šálky, vázy, sošky z materiálov sklo a porcelán; 4 ks rodinné obrazy 40 cm x60 cm; 1 ks ručne vyšívaný obraz v ráme 120 cm x 50 cm; 1 ks konferenčný stolík, materiál: mahagón; 2 ks čalúnené kreslo; dokumenty, doklady a papierové listiny v sekretári a knihovníčke; 2 ks veľký rodinný fotoalbum; 1 ks malý fotoalbum, 1 ks vešiaková stena so zrkadlom; 1 ks nástenná polička spolu s porcelánom; rôzne suveníry zavesené na stenách; 1 ks toaletný stolík so zrkadlom 130 cm x 40 cm a skrinkami; 1 ks sedacia súprava (kreslá + hokerlík). Izba: 1 ks botník; 20 ks letecké a lodné modely (zbierka); vľajky a iné zberateľské predmety približne 20 ks; iné drobné predmety, ktoré slúžia ako spomienky na detstvo; 1 ks turistický plynový varič; 1 ks kredenc s kompletným vybavením: príbory, varechy, kuchynské náradie, taniere, poháre, kuchynský riad, kuchynské hrnce; 1 ks vzácna a drahá kávová súprava - mnohodielna + 1 ks vzácna a drahá obedová súprava - mnohodielna (rodinné pamiatky, ktoré sa dedia pri sobášii z generácie na generáciu); 3 ks poličky s kávovými súpravami, poháre, ozdobné predmety, dózy - približne 50 kusov; 1 ks nástenné hodiny zn. Quart + 1 ks ozdobné varešky. Povala, pôjd, murovaná šopa: rôzny stavebný materiál - drevo, tehly, hranoly, dosky, odkvapové ríny a iný kovový materiál; 4-8 ks stoličky; 2-4 ks náhradné dvere; potreby do záhrady a dielne; obrazy, suveníry a ozdobné predmety; 1 ks zrolovaný koberec špagátový 3 m x 2,5 m; 1 ks koberec 4 m x 4 m zn. Kooral; 1 ks pracovný stôl a odkladací drevený pult + 2 ks stolička; materiál a náradie pre kutila; 1 ks skrinka na náradie do záhrady a dielne spolu s náradím. Okrem uvedených vecí sa v dome nachádzali aj dva kufre, v ktorých boli uložené preukazy, doklady a listinné písomnosti, ktoré žalobca nutne potrebuje. Ďalej sa v nehnuteľnosti nachádzali plastové bedničky s oblečením ako aj vzácna zbierka odznakov (400 ks - 500 ks), medailí a vyznamenaní (približne 50 ks). Všetky veci žalobcovi darovala ešte za života jeho matka pred svedkami C. B., I. B., J. H. a K. L..

3. . Právne vec posúdil podľa § 123, § 124 a § 126 Občianskeho zákonníka.

4. Za sporný považoval celý uplatnený nárok. Konštatoval, že žalobca žiadal vydať veľké množstvo hnutel'nych vecí, ktoré identifikoval len veľmi všeobecne čo do ich opisu aj množstva. Vlastníctvo k týmto veciam ako aj ich identifikáciu preukazoval navrhovanými výsluchmi svedkov, avšak ani jeden svedok tieto tvrdenia žalobcu nepreukázal, práve naopak. Zo svedeckých výpovedí vyplynulo, že žalobca bol osobou, ktorá v čase, keď žil v rodinnom dome s nebohú matkou H. B., mal problémy s alkoholom a veci z domu odnášal do záložne, respektíve ich inak speňažil. Rovnako tak svedkovia potvrdili, že v dome sa nachádzali bežné veci domácnosti, prevažne už staré a opotrebované a aj fotografie domu potvrdzujú, že v čase predaja sa tam okrem pár kusov starého nábytku a dosiek žiadne iné veci nenachádzali, pričom všetko, čo v dome bolo, žalovaný už vypratá a vyhodil na smetisko. Svedkovia C. B. a I. B. potvrdili, že pomáhali žalobcovi s odnosom jeho vecí a že žalobcovi bolo umožnené zobrať si z domu po jeho predaji veci, o ktoré mal záujem. Žiaden zo svedkov nepotvrdil, že by sa pred ním nebohú H. B. vyjadrila, že by všetky hnutel'né veci z domu mal dostať alebo zdediť žalobca.

5. Súd prvej inštancie zdôraznil, že predpokladom úspechu žaloby o vydanie veci je aby žalobca preukázal, že je vlastníkom vecí, že veci sa nachádzajú u žalovaného a že žalovaný má veci u seba neoprávnene. Súd mal za to, že žalobca nepreukázal ani jeden z uvedených predpokladov. Žalobca nepreukázal identifikáciu ani množstvo vecí, ktorých vydania sa domáha a nepreukázal ani svoje vlastníctvo k týmto veciam. Bol to žalovaný, ktorý uzavretou dohodou o zložení kaucie, kúpnu zmluvou, protokolom o prevzatí a fotografiami preukázal, že je oprávneným vlastníkom nehnuteľností vrátane všetkých vecí do nehnuteľností vnesenými a že v čase nadobudnutia jeho vlastníckeho práva sa žalobcom žiadané hnutel'né veci v dome nenachádzali. Z výpovede a vyjadrení žalobcu sa súdu skôr javilo, že žalobca sa prioritne cíti ukrátený tým, že mu bola podľa jeho názoru vyplatená nižšia suma z hodnoty rodinného domu ako na akú mal podľa svojho názoru nárok a vinil z toho žalovaného a svojho brata, C. B., avšak uvedené nebolo predmetom tohto konania. Zo všetkých uvedených dôvodov dospel súd k záveru, že žaloba je nedôvodná a že žalobca svoj nárok nepreukázal, preto žalobu v celom rozsahu zamietol.

6. O náhrade trov konania rozhodol v súlade s ust. § 255 ods. 1, 2 v spojení s § 262 ods. 1, 2 CSP podľa zásady úspechu. Keďže súd žalobu v celom rozsahu zamietol, žalobca nemal v konaní žiaden úspech, na základe čoho súd priznal nárok na plnú náhradu trov konania žalovanému.

7. Proti uvedenému rozsudku podal žalobca v zákonnej lehote odvolania z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b/, d/, f/, g/ a h/ CSP a navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie eventuálne aby žalobe v celom rozsahu vyhovel.

8.1. Žalobca rozporoval záver súdu o tom, že žalovaný preukázal, že sa ním žiadané hnutelné veci v čase nadobudnutia jeho vlastníckeho práva v dome nenachádzali. Naopak podľa neho existenciu uvedených hnutelných vecí potvrdil samotný žalovaný aj svedkyňa K. B., ktorá uviedla, že po rozvoде si odviezol nábytok do domu jeho matky a to dve váľendy, bežné veci z domácnosti ako paplóny, vankúše a iné. Aj svedkyňa I. B. uviedla, že keď bola v spornej nehnuteľnosti s pánom z reality, tak v dome bol starý nábytok a dom bol nevypratáný. Zároveň potvrdila existenciu krabice s vecami žalobcu, medzi ktorými sa nachádzal aj obraz žalobcových rodičov z čoho podľa žalobcu jasne vyplýva, že žalovaný kúpil rodinný dom aj s hnutelnými vecami.

8.2. Zdôraznil, že z dedičského konania po nebohej H. B. vyplýva, že jeho brat zdedil rodinný dom, avšak nevyplýva z neho, že by sa stal výlučným vlastníkom všetkých hnutelných vecí, ktoré sa nachádzali v dome. Vlastníkom hnutelných vecí nachádzajúcich sa v rodinnom dome sa stal aj žalobca a zároveň predmetom dedičstva nemohli byť tie veci, ktoré patrili do jeho výlučného vlastníctva a nachádzali sa v rodinnom dome nebohej H. B.. Žalobca považuje odôvodnenie rozsudku za nedostatočné do takej miery, že vykazuje znaky arbitrárnosti a zároveň znaky prílišného formalizmu.

8.3. Žalobca namietal aj výrok II. o trovách konania, keď má za to, že tu existujú dôvody hodné osobitného zreteľa a aplikáciu ust. § 257 CSP. Zdôraznil, že v rozhodovacej praxi súdov SR sú ako dôvody hodné osobitného zreteľa uvádzané napr. vysoký vek účastníka konania, spôsob chovania účastníka, ktorý nedal dôvod na vznik sporu, oslobodenie od súdnych poplatkov a jeho zlá sociálna situácia a iné. V danom prípade je podľa neho dôvodnosť použitia ust. § 257 CSP daná aj rozhodnutím Centra právnej pomoci kancelárie Košice, ktorým bol žalobcovi priznaný nárok na poskytnutie právnej pomoci, pretože žalobca spĺňa zákonom stanovenú podmienku – stav materiálnej núdze pre priznanie nároku na poskytnutie právnej pomoci bez finančnej účasti žiadateľa. Je teda zrejme, že žalobca je v hmotnej núdzi a preto považuje výrok o náhrade trov konania za nezákonný a priečiaci sa dobrým mravom. Navyše žalobca trpí zdravotnými ťažkosťami, o čom bola súdu predložená aj lekárska správa na pojednávaní dňa 3.6.2021, ktorou bola zároveň ospravedlnená neúčast' žalobcu na pojednávaní.

9.1. K podanému odvolaniu sa žalovaný vyjadril písomne tak, že rozsudok považuje za vecne správny v oboch jeho výrokoch a navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil v celom rozsahu alternatívne, aby potvrdil rozsudok vo výroku I. a vo výroku II. vyhovel odvolaciemu návrhu žalobcu.

9.2. Žalovaný zdôraznil, že žalobca sa o svoj údajný majetok začal zaujímať až v roku 2017, pričom k predaju domu došlo v roku 2014. Z vykonaného dokazovania (z výpovede žalobcu a svedkov) vyplýva, že žalobca má dlhodobé problémy s alkoholom a narušené vzťahy s celou rodinou. Žalovaný poukázal aj na rozpory v tvrdeniach žalobcu a zdôraznil, že svedkyňa K. B. okrem vyjadrenia o tom, že žalobca si po rozvoде odviezol niektoré veci do predmetného domu uviedla aj to, že nemôže povedať, či veci v dome sú alebo boli aj neskôr. Vo vzťahu k výpovedi svedkyne I. B. žalovaný dôvodil, že táto okrem iného uviedla, že obraz žalobcových rodičov s manželom zobrali, uložili ho v pivnici a tam splesnej a vyhodili ho. Zároveň uviedla, že matka žalobcu tvrdila, že žalobca všetky veci čo mohol povynášal a nechať v záložni, preto už na nič nemá nárok. Preto podľa žalovaného nie je správne tvrdenie žalobcu, že výpovede svedkov dopĺňajú jeho tvrdenia, ale práve naopak tieto výpovede v mnohom jeho skutkové tvrdenia vyvracajú a podporujú skutkové tvrdenia žalovaného.

9.3. Má za to, že preukázal listinnými dôkazmi (vrátane protokolu z preberania a odovzdania nehnuteľnosti), že žiaden hnutelný majetok sa v čase kúpy a prevzatia nehnuteľnosti v nej nenachádzal. Svoje tvrdenia preukázal aj fotografiami zhotovenými v čase po prevzatí nehnuteľnosti. Otázku vlastníctva vecí získaných dedičstvom musí riešiť žalobca so svojím bratom a nie v tomto konaní. Súd prvej inštancie správne vyhodnotil vykonané dokazovanie, ktorým nebolo preukázané, že by sa veci žalobcom len veľmi vágne popísané – nešpecifikované v čase prevzatia nehnuteľnosti v nej nachádzali. Žalobca zdôraznil, že civilné sporové konanie je ovládané zásadou actori incumbit probatio a prejednacím princípom, pričom v prípade neunesenia dôkazného bremena nemôže mať žalobca úspech. Zároveň opakovane žalovaný uviedol, že petit žaloby nebol vykonateľný, keďže veci neboli dostatočne špecifikované.

10. V odvolacej replike žalobca zdôraznil, že vydanie hnutelných vecí sa zo zákona nepremlčuje a zotrval na svojom tvrdení, že svedecké výpovede logicky dopĺňajú jeho výpoveď. Má za to, že v konaní bolo preukázané, že ním uvádzané veci sa v rodinnom dome, ktorého vlastníkom sa stal žalovaný, nepochybne nachádzali, pričom vlastnícke právo žalobcu nebolo v konaní spochybnené. Predložené fotografie nie je možné posúdiť z pohľadu kedy vznikli a preto zotrval na podanom odvolaní a v ňom uvádzaných tvrdeniach.

11. Žalovaný v odvolacej duplike zotrval na svojich predchádzajúcich tvrdeniach, pričom zdôraznil, že základným predpokladom pre úspech v tomto spore je v prvom rade preukázanie existencie samotných vecí, v druhom rade preukázanie vlastníckeho práva žalobcu k nim a v treťom rade dokázanie právnej skutočnosti, že veci sa nachádzajú v moci žalovaného a tento mal úmysel nakladať s nimi ako vlastnými. Žalovaný má za to, že žalobca ani jednu z uvedených právnych skutočností nepreukázal a práve naopak, žalovaný preukázal, že veci sa v kúpenej nehnuteľnosti nenachádzali. Žalovaný je presvedčený, že súd prvej inštancie odôvodnil riadne svoje rozhodnutie, ktoré bolo založené na riadnom zistení skutkového stavu, pričom žalobca neunesol dôkazné bremeno, pretože nepreukázal ani jednu právnu skutočnosť zakladajúcu jeho nárok.

12. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 z. č. 160/2015 Z.z. CSP) prejednal odvolanie žalobcu ako podané včas oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle ust. § 385 ods. 1 CSP a contrario v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 a § 380 CSP, teda preskúmal rozsudok ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, z hľadiska uplatnených odvolacích dôvodov a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu voči výroku I. nie je dôvodné.

13. Odvolaním napadnutý rozsudok je vo výroku I. vecne správny, preto ho odvolací súd potvrdil v zmysle ust. § 387 ods. 1 CSP.

14. Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 21. marca 2023 o 09.20 hod. v pojednávacej miestnosti č. dverí 202, 2. poschodie, pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozhodnutia boli zverejnené dňa 14.03.2023 na úradnej tabuli Krajského súdu v Košiciach v zmysle ustanovenia § 219 ods. 1, 3 CSP, § 378 ods. 1 CSP a § 385 ods. 1 CSP a contrario.

15. Žalobca uplatnil odvolacie dôvody podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b/, d/, e/, f/, g/ a h/ CSP, t.j. že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (písm. b/), konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (písm. d/), súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností (písm. e/), súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (písm. f/), zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené (písm. g/) a rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (písm. h/).

16. Odvolací súd dospel k záveru, že uplatnené odvolacie dôvody vo vzťahu k výroku I. o zamietnutí žaloby neboli naplnené.

17. Súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v dostatočnom rozsahu pre náležité zistenie skutkového stavu, vykonanie ďalších dôkazov nebolo potrebné, vykonané dôkazy vyhodnotil podľa ust. § 191 a § 192 CSP, z týchto dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktorých aj založil svoje rozhodnutie, zo zisteného skutkového stavu vyvodil aj správny právny záver. Nebolo zistené žiadne porušenie procesných práv ani iná vada konania, ktorá by mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, preto odvolací súd rozsudok ako vecne správny podľa ust. § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

18. K odvolaciemu dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. e/ CSP žalobca vo vzťahu k výroku I. (rozhodnutiu o veci samej) v odvolaní neuviedol, ktoré konkrétne ním navrhnuté dôkazy súd nevykonal, ani neozrejmil aké skutočnosti významné z hľadiska hmotného práva mali byť týmito dôkazmi preukázané. Odvolací súd tu zdôrazňuje, že neúplné zistenie skutkového stavu je odvolacím dôvodom len za predpokladu, že príčinou neúplných skutkových zistení bola okolnosť, že súd prvej inštancie

nevykonan stranou navrhnutý dôkaz, spôsobilý preukázať právne významnú skutočnosť. Samotná okolnosť, že nevykonan dôkazy stranami navrhnuté, nemôže byť v sporovom konaní spôsobilým odvolacím dôvodom. Z povahy veci vyplýva, že strana, ktorá v odvolaní uplatní tento odvolací dôvod, súčasne označí dôkaz, ktorý, hoci bol navrhovaný, nebol vykonaný a uvedie právne významné skutočnosti, ktoré hoci boli tvrdené, súd prvej inštancie nezisťoval, najmä preto, že ich nepovažoval za právne významné a ďalej, že musí ísť len o skutočnosti a dôkazy uplatnené už v konaní pred súdom prvej inštancie. Keďže žalobca dôkazy ani skutočnosti, ktoré nimi mali byť preukázané, nekonkretizoval, odvolací súd nemohol naplnenie tohto odvolacieho dôvodu podrobiť prieskumu.

19. Rovnako k odvolaciemu dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. g/ CSP žalobca neuviedol aké ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, sú prípustné vo vzťahu k rozhodnutiu vo veci samej. Preto ani tento odvolací dôvod nemožno považovať za naplnený.

20. Žalobca v odvolaní argumentuje skutočnosťami, ktoré uvádzal už v konaní pred súdom prvej inštancie a s ktorými sa súd náležite a správne vysporiadal pri rozhodovaní daného sporu, preto jeho odvolacie námietky nie sú spôsobilé spochybníť vecnú správnosť napadnutého rozsudku a neumožňujú prijať iné závery.

21. K odvolacej námietke žalobcu, že odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie nie je dostatočné, odvolací súd uvádza, že aj keď právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorého súčasťou je aj právo na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces, v danom prípade rozsudok súdu prvej inštancie spĺňa kritéria pre odôvodnenie rozhodnutí podľa ust. § 220 ods. 2 CSP a nemožno ho považovať za nepreskúmateľný. Súd prvej inštancie dostatočne vysvetlil svoje úvahy, na základe ktorých dospel k záveru, že žalobca neunesol dôkazné bremeno. V danom prípade tak nedošlo k naplneniu odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. b/ CSP ako sa domnieval odvolateľ.

22. Súd svoje úvahy, ako dospel k skutkovým a právnym záverom, podrobne uviedol v odôvodnení napadnutého rozsudku s poukazom na zistený skutkový stav a právne predpisy, ktoré aplikoval a odôvodnenie rozsudku dáva odpoveď na odvolacie námietky žalobcu.

23. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s dôvodmi napadnutého rozsudku, na tieto odkazuje (§ 387 ods. 2 CSP).

24. Predmetom konania je vydanie hnutelných vecí. Predpokladom úspešnosti takejto žaloby je preukázanie skutočnosti, že iná osoba neoprávnene, t.j. bez právneho dôvodu, zadržáva vec patriacu vlastníkovi a súčasne mu ju odmieta vydať. Aktívna legitímácia patrí vlastníkovi a pasívna legitímácia prislúcha osobe, ktorá má vec fakticky u seba, avšak nemá na to žiaden právom aprobevaný dôvod. Ak porušovateľ vlastníckeho práva už nemá vec u seba, vzniká mu zodpovednostná povinnosť na náhradu škody.

25. Preto aj v danom prípade predpokladom úspechu žaloby bolo, aby žalobca preukázal a/existenciu vecí, ktorých vydania sa domáha, b/ že mu svedčí vlastnícke právo k týmto veciam, c/ že veci sa nachádzajú u žalovaného a že žalovaný má veci u seba neoprávnene.

26. Súd prvej inštancie mal za to, že žalobca nepreukázal ani jeden z uvedených predpokladov. Žalobca nepreukázal identifikáciu ani množstvo vecí, ktorých vydania sa domáha, nepreukázal ani svoje vlastníctvo k týmto veciam a ani to, že žalobca tieto veci má u seba.

27. Odvolací súd sa s týmto záverom plne stotožňuje a v zhode so súdom prvej inštancie má za to, že žalobca neunesol dôkazné bremeno na preukázanie existencie vecí, preukázanie svojho vlastníctva k jednotlivým veciam a ani na preukázanie tvrdenia, že tieto veci sa dostali do dispozície žalovaného pri prevzatí rodinného domu.

28. Odvolací súd na tomto mieste poukazuje na ustanovenia CSP upravujúce, tzv. procesné bremená, a to povinnosť tvrdenia a dôkazu. Bremeno tvrdenia spočíva v tom, že strana sporu, ktorý má povinnosť tvrdenia nesie tiež zodpovednosť za to, že sa súd skutočnú potrebnú skutočnosť dozvie. Ak toto bremeno neunesie, prejaví sa to z jeho strany negatívne na výsledku

sporu. Dôkazná povinnosť je povinnosť strany sporu označiť dôkazné prostriedky k preukázaniu tvrdených skutočností. Táto spočíva v povinnosti dokazovať skutkové okolnosti predpokladané právnou normou, na základe ktorej strana uplatňuje deklarované právo. Pokiaľ dôkazné bremeno neunesie, prejaví sa to v procesnej rovine v podobe neúspechu v spore. Dôkazné bremeno vždy zaťažuje toho účastníka, ktorý má v konečnej fáze procesu dokázať pravdivosť určitého tvrdenia, ktorým odôvodňuje svoj návrh prednesený súdu.

29. V civilnom procese ďalej platí aj tzv. prejednacia zásada. Vo všeobecnosti podľa tejto zásady je záležitosťou procesných strán, aké predložia skutkové podklady vrátane dôkazov. Tvrdiť skutočnosti rozhodujúce pre posúdenie vecí a navrhovať dôkazy tieto skutočnosti podporujúce je tak výlučne vecou strán sporu a každá zo strán nesie procesnú zodpovednosť za to, že svojimi tvrdeniami vnesie do procesu skutkový materiál, ktorý bude v súlade s jej procesnými záujmami. Úspech v spore je možný len za náležitej podpory legitímnosti nároku alebo obrany prostredníctvom dôkazov, ktoré strany predložia. Súd je oprávnený založiť rozhodnutie na skutočnostiach predložených procesnými stranami, a to čo strany nepredložia nemôže brať za základ pre svoje rozhodovanie. Stranám sporu teda hrozí, pri nesplnení dôkaznej povinnosti a pri neunesení dôkazného bremena opierajúc sa o pravidlo „*iden este non este aut non probari*“ (čo nie je dokázané, neexistuje) nepriaznivé rozhodnutie vo veci samej.

30. Dôkazné bremeno je teda inštitútom procesného práva, ktoré stíha tú stranu, v ktorej záujme je, aby určitá skutočnosť rozhodná podľa hmotného práva a stranou tvrdená, bola v konaní skutočne preukázaná.

31. V danom prípade dôkazné bremeno na preukázanie existencie vecí, svojho vlastníctva a skutočnosti, že tieto veci sa dostali do dispozície žalovaného (ktorý nimi v čase rozhodovania súdu disponuje bez právneho dôvodu, resp. ich zničil), zaťažovala v tomto konaní žalobcu. Nebolo povinnosťou žalovaného preukazovať, že veci neexistujú (resp. neexistovali v čase prevzatia domu), že s nimi nenakladal, ani, že vlastnícke právo nesvedčí žalobcovi.

32. žalobca svoje dôkazné bremeno neunesol. Veci, ktoré mal nadobudnúť dedením po svojich právnych predchodcoch, t.j. ktoré sa mali v nehnuteľnosti nachádzať ako majetok po rodičoch, nielenže dostatočne nešpecifikoval a nepreukázal ich existenciu v čase vypratávania domu (rovnako ani to, že ich v tom čase získal do svojej dispozície žalovaný), ale neosvedčil ani to, že by akékoľvek veci nadobudol v dedičskom konaní po svojich právnych predchodcoch.

33. Vo vzťahu k veciam, ktoré mal mať žalobca vo vlastníctve po vyporiadaní BSM (po rozvoде manželstva), nedôvodne žalobca namieta, že jeho tvrdenia potvrdili svedkyne K. B. a I. B.. Svedkyňa K. B. uviedla iba to, že žalobca sa po rozvoде sťahoval v roku 2005 a do domu jeho matky si odviezol dve postele, paplón, vankúše, svoje osobné veci, oblečenie, nevedela však uviesť či tieto veci v dome boli aj pred jeho predajom. Svedkyňa I. B. uviedla, že keď bola v dome s pánom z realitnej kancelárie, tak si všimla, že v dome je starý nábytok, žiadne iné veci si nevšimla. Tiež uviedla, že žalobca si mal zobrať všetky veci, ktoré chcel. Nebola pri tom, keď si veci balil, s manželom mu pomáhali odniesť veci, ale čo mal zbalené, to nevidela.

34. Zo všetkých uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok vo výroku I., ktorým žalobu zamietol, ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

35. Vo vzťahu k výroku II. o náhrade trov konania odvolací súd považoval odvolacie námietky žalobcu za dôvodné, pretože dospel k záveru, že v danom prípade bolo potrebné aplikovať ust. § 257 CSP vzhľadom na sociálne, majetkové pomery žalobcu a jeho zdravotný stav, a to aj s poukazom na splnenie podmienok na poskytnutie právnej pomoci bez finančnej účasti žiadateľa (s poukazom na rozhodnutie Centra právnej pomoci kancelárie Košice o splnení zákonom stanovenej podmienky – stavu materiálnej núdze pre priznanie takéhoto nároku).

36. Odvolací súd dospel k záveru, že v preskúmvanej veci je vo vzťahu k výroku II. naplnený odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. h/ CSP.

37. V prejednávanej spore neboli splnené podmienky ani na potvrdenie výroku II., ani na jeho zrušenie, preto odvolací súd tento zmenil tak, ako je uvedené v enunciiate tohto rozhodnutia (§ 388 CSP).

38. Podľa § 257 CSP, výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

39. Citované zákonné ustanovenie predstavuje odchýlku od zásady zodpovednosti za výsledok (§ 255 CSP) a od zásady zodpovednosti za zavinenie (§ 256 ods. 1 CSP). Zákon pre rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania podľa § 257 CSP vyžaduje kumulatívne splnenie dvoch podmienok, a to dôvody hodné osobitného zreteľa a výnimočné okolnosti. Dôvody hodné osobitného zreteľa, ani výnimočné okolnosti zákon bližšie nešpecifikuje. Výklad týchto podmienok ponecháva na súdnu prax. Ide pritom o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, na ktoré je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnuť. K dôvodom hodným osobitného zreteľa môže dôjsť vo vzťahu k určitým druhom konania alebo určitej procesnej situácii, kde sa tieto často vyskytujú a tento dôvod je daný charakterom tohto konania alebo charakterom procesnej situácie.

40. K aplikácii vyššie citovaného zákonného ustanovenia dochádza aj z aspektov sociálnych, kedy súd ex offio prihliada na majetkové, sociálne, osobné, zárobkové a iné pomery všetkých strán sporu, pričom si vždy všima aj okolnosti, ktoré viedli strany k uplatneniu nároku na súde a ich postoj v konaní. Dôvody hodné osobitného zreteľa teda buď spočívajú v dôvodoch na strane sporu alebo v okolnostiach prejednávanej veci.

41. Aplikácia vyššie citovaného zákonného ustanovenia prichádza do úvahy vo výnimočných prípadoch a má slúžiť k odstráneniu neprimeranej tvrdosti.

42. Odvolací súd dospel k záveru, že v prejednávanej spore ide o prípad, kedy prisúdenie náhrady trov žalovanému by bolo neprimerane tvrdé voči žalobcovi a vyžadovalo si preto zásah súdu v podobe aplikácie ust. § 257 CSP.

43. Z rozhodnutia Centra právnej pomoci kancelárie Košice vyplýva, že žalobcovi bol priznaný nárok na poskytnutie právnej pomoci bez jeho finančnej účasti, pretože žalobca spĺňa zákonom stanovenú podmienku – stav materiálnej núdze pre priznanie nároku na poskytnutie právnej pomoci bez finančnej účasti žiadateľa. Je teda zrejmé, že žalobca je v hmotnej núdzi, navyše žalobca trpí zdravotnými ťažkosťami, o čom bola súdu predložená aj lekárska správa na pojednávaní dňa 3.6.2021, ktorou bola zároveň ospravedlnená neúčast' žalobcu na pojednávaní.

44. Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok vo výroku II. zmenil tak ako je to uvedené v enunciiate tohto rozsudku a stranám sporu nepriznal náhradu trov celého konania, t.j. trov konania pred súdom prvej inštancie aj odvolacieho konania.

45. Krajský súd v Košiciach rozhodol v senáte pomerom hlasov 3:0 (§393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).